

Styrki arbeðsrørslunar er í samanhaldinum

Í røðu síni sum Lasse Klein, helt 1. mai í Fuglafirði segði hann millum annað: tað hevur oftani verið funnist at verkamanninum sjálvum at sjálvt um hesin dagur er teirra, so hevur tó ikki fjøldin av teimum møtt upp til fundar, ið egna felag teirra hevur boðað til, —teirra egna stríðsdag. Kortini verða dagsins krøv borin fram

Lasse Klein segði at 1. mai hevur nú í 85 ár verið tann dagur, tá arbeðarastætturin um allan heim leggja síni krøv fram, og gera sína støðu upp.

—Tað er í ár 17 ár síðani fyrsta mai-dagshaldið varð hildið í Føroyum, hetta 1. mai-dagshaldið fór fram í høvuðsstaðnum, og síðani hevur dagurin verið regluliga skipaður síðani av fakfelagsrørslunum.

—Tað kann stundum tykjast, sum at hesin dagur er farin í søguna, sum at verkafólkið ikki longur hevur fyri neyðini at samskipa síni krøv og síni áhugamál og at standa saman um tey.

—Men kortini — enn hava lønarstættirnir nógv at stríðast fyri. Kanskameira enn nakranið áður. Eitt er lønarógvinn. Eitt annað eru tey dýrkandi millumliðini, ið gera allar vørur alt ov dýrar, eitt triðja eru íbúðarviðurskiftini og soleiðis kundi vit hildið áfram við fleiri slíkum dømunum.

—Ongin ivi er um, at lønar-munurin her í landinum er rættuliga stórur, og so stórur, at meðan tey, ið best eru lønt og best eru fyri, hava ráð til so at siga alt millum himmal og jørð, so hava tey lægst løntu illa ráð at liva.

—Men lukkatið hevur tjóð okkara fostrað framburðshugaðar slóðrotarar, ið tóku upp spurningar tíðarinnar og royndu at geva teimum svar, sum eisini søga arbeðsstættarinnar her í Føroyum veit at siga frá, —menn brutu upp úr nýggjum.

—Fakfelagsrørslan hevur enn einaferð sett síni sjónarmið og krøv fram, um hvussu hon í framtíðini ætlar at leggja politikk sín í strembanini fram ímóti at tryggja tey rættindi og ta úrtøku, limunum tørvar.

—Øll eru vit fullsamt um, at alt eigur at verða gjørt fyri at halda tey stóru arbeðsskapandi virkir í so góðum standi sum gjørligt, og tí er eisini neyðugt at arbeðsstætturin eisini verður tryggjaður so gott sum gjørligt, tað at arbeðsmaðurin altíð — í hvussu er oftast er hann, sum kennir sviðan, um hóttafall verður fyri, er í sjálvum sær grund til at vera á varðhaldi.

—Fyrirtætin fyri at vinna fullan sigur og fortreytin fyri at vinna heilt á mál er fyrst av øllum ein sameind og sterk fakfelagsrørsla. Tey úrslit, sum fingin eru, eru fakfelagsrørsluni fyri at takka, men nógv er eftir

at vinna og ásannast má at langt er á mál.

—Við stálsettum vilja hevur okkara ágrýtan og arbeðssama fólk við áhaldandi stríði á sjógvi og landi skapt teir møguleikar sum her finnast.

—Tað skal vilji og ágrýtni til bert fyri at varðveita tað, sum er vunnið.

—Og hóast nógv er avrikað og langt er komið ávegis á fleiri okjum, eru vit langt frá komnir á mál. Tí er at vóna, at fólk okkara nú og framyvir ferð at sýna vilja til broyting og nýskapen og lærir seg at kanna styrkina í samanhaldinum. Tá verður okkum liv lagað sum tjóð.

—Ábyrgdarleys krøv og ábyrgdarleysar atfinningar gagna ongun. Men atfinningar, sum eru væl undirbygdar, eiga at vinna frama.

—Koma borgarnir til tað almenna við stórum krøvum, mugu teir eisini vísa á, at teir ikki eru bangnir fyri at leggja rygg til sjálvir. Tað eru slíkar borgarar, sum byggja landið upp. —Tað eru slíkir borgarar, sum skapa trivna her á landi og

bota um korini hjá tí folki, ið her býr.

Íbúðarviðurskiftini

Lasse Klein kom eisini inn uppá íbúðarviðurskiftini og segði at hesi viðurskifti hava verið umrødd fleiri ferðir áður, og at okkum vissuliga tørva ein íbúðarpolitikk, sum bæði kann tryggja fólk í ódýrar og góðar leigubúðir og egin hús, um tey ynskja hetta. Men at tað var mangt sum forðaði fólk í hesum m.a. prisurin á byggitilfari og tann høga útlánsrentan, ið ger tað torført fyri ikki at siga ógjørligt hjá folki at byggja sær hús, —men vit eru farnir at ótolnast eftir einari ella aðrari loysn, eftir at menn fyri ikki so langari tíð síðan søgdu seg fúsar at loysa hetta mál, —bert fólk góðu teimum álit, — fólk hevur givi teimum álit, —men enn er einki hent.

—Tað kann tykjast heldur enn ikki negativt, bert at vísa á allar hesar skeivleikar uttan samstundis at vísa á, hvussu hetta kann broyast. Men tað hevur verið gjørt ferð eftir ferð.

—Nógvar aðrar skeivleikar kundi vit eisini vist á. Somuleiðis á mong viðurskifti ið eru munandi bøtt seinastu árin, men lat hetta fara í dag.

—Skeivleikarnir bera boð um, at tørvur er á fakfelagsrørsluni.

—Styrki arbeðsrørslurnar er í samanhaldinum, men tverri mugu vit ásanna, at samanhaldi

Lasse Klein

og ábyrgdin fyri felagskapun her í Føroyum, hevur ikki tann grundgevandi týðning sum vit vilja leggja í orðini samanhald og ábyrgd, —tað hevur oftani verið funnist at verkamanninum sjálvum, at sjálvt um hesin dagur er teirra, so hevur tó ikki fjøldin av teimum møtt upp til

fundar, ið felag teirra hevur boðað til, men kortini verða dagsins krøv borin fram, —neyðugt er at arbeðsstætturin fær eygni upp fyri at styrki arbeðsrørslurnar er í samanhaldinum.

Lasse Klein endaði røðuna við einum ørindi úr yrkingini hjá M. S. Viðstein «arbeðsins kvæði»:

Eitt sinn riskur dagur, sóf roðar í líð og fold verður fúgur at skoða, tá renna skal upp ein glæsilig tíð, tá samsýnt til fulnar er arbeðsins stríð — tí er órættur framá at toga.

Tíðindabrev úr Keymannahavn:

Dyggur smeitur fyri donsku prentararnar

Danski arbeðsrætturin hevur dømt higartil størstu bót í søguni, ið danska prentarafelgið hevur fingið, tilsamans millum 6 og 8 miljónir krónur. Har uppi í eru eisini litografar, kemigrafar og bókinbarafelagið. Feløgin hava mótmælt hvassliga

Hóast donsku bløðini uttan Berlingske Tidende nú koma regluliga út, er stóðan framvegis fløkt, og hvør í endaliga loysnin verður er ógreitt.

Berlingske Tidende er enn ikki komið út aftur sum nevnt, prentararnir krevja, at allir teir 981 prentarar á blaðnum, ið uppsagdir eru, skulu sleppa í arbeiði aftur, meðan leiðslan á blaðnum sigur nei fyri at taka meira enn 650 mæns, og framvegis eru so allir prentarar á Berlingske Tidende uppsagdir. Nú samráðast teir um eina

seming. Søndags BT er kortini útaftur komið, prentað í Darmstadt í Vesturtýsklandi, hvat í danskir prentarar eru ógvuliga illir um.

Kriminalpolitiið uppi

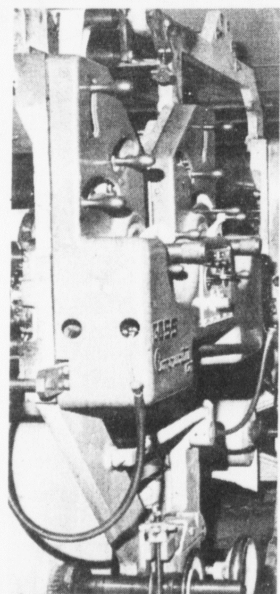
Danska kriminalpolitiið er annars komið uppi leikin, aftaná at fram er komið, at fleiri av prentarunum á Berlingske Tidende beinleiðis hava hóttað arbeiðsleiðararnar, faktorararnar, sum herfyri fingi blaðið út, tí at teir settu og prentaðu tað sjálvir.

Tað prutlar annars undir lokum innan prentaraleiðsluna, av tí at mangir prentarar halda at leiðsla teirra, Bt-klubben hevur verið ov einræðissinnað og tikið avgerðir uttan um meginfelagið LO.

Hini bløðini fyrirum

Tað er sjálvsagt at bløð sum Politiken, Aktuelt, Information og Børsen hava beinleiðis fyrirum av, at Berlingske Tidende ikki kemur út. Lýsingarnar hjá hesum bløðum eru í stóðugum vøkstri, meðan alt arbeiði liggur stilt á Berlingske Tidende, sum er fyri miljón peningatapi hvønn tann einasta dag. Meðan samstundis prentarnir á hesum blað eru uttan løn og bert hava ein litlan ferðastudning at halda seg til.

Mangir prentarar hava noyðst

at sleja bil og summarhús fyri at fáa endarnar at røkka saman. Øll tykjast tó vera samd um, at hetta skil ikki kann halda fram leingja aftrat, hvør í so endin verður.